

Årsplan Lillestrømbarnehagene 2022/2023 VARDEÅSEN BARNEHAGE

Innhold

1	Innledning	3
2	Årsplan og andre styringsdokument.....	3
3.1	Barnehagens pedagogiske grunnsyn	5
3.2	Verdikontrakt for Vardeåsen barnehage	6
4	Barnehagen vår.....	7
5	Barnehagens pedagogiske virksomhet.....	8
5.1	Trygghet og omsorgsmiljø i barnehagen.....	8
5.2	Barnehagens satsingsområder	9
5.3	Inkluderende barnehagemiljø og forebygging av krenkelser	12
5.4	FNs bærekraftsmål	14
5.5	Medvirkning.....	15
5.6	Egenledelsesferdigheter.....	16
5.7	Mangfold i barnehagen	17
5.8	Livsmestring.....	17
5.9	Danning	17
5.10	Fagområdene i barnehagen	18
6	Barnas progresjon.	19
7	Barnehagens arbeid med endring, fagutvikling og implementering.....	20
7.1	Fagutvikling og endring	20
	Barnas psykososiale miljø og forebygging av krenkelser	20
	Språk og språkstimulering.....	20
7.3	Implementering.....	21
8	Vurdering og analyse av måloppnåelse 2021 - 2022.....	21
1.	Virksomhetsplan barnehageområdet	21
2.	Kvalitetsplanen for omsorg- leke og læringsmiljø	22
3.	Barnehagens utviklingsområder	22
9	Plan for kvalitetsutvikling og implementering 2022/2023.....	23
1.	Virksomhetsplan barnehageområdet	23
2.	Kvalitetsplanen for omsorg- leke og læringsmiljø	23
3.	Barnehagens utviklingsområde - Språk	23
10	Overganger.....	24

11	Foreldresamarbeid	25
11.1	Foreldreråd (FAU)	25
11.2	Samarbeidsutvalg (SU)	25
11.3	Foreldremøter	25
11.4	Utviklingssamtaler	25
12	Våre samarbeidspartnere	26
13	Kalender	26
14	Kontaktinformasjon	27
15	Kildehenvisning/bakgrunnsdokumenter	27

1 Innledning

Barnehagens årsplan skal vise hvordan barnehagen arbeider for å omsette rammeplanens formål og innhold i praksis. Som en del av det lokale kvalitetsarbeidet i Lillestrømbarnehagene skal arbeidet med årsplan sees i sammenheng med Kvalitetsplan for omsorgs- leke og læringsmiljø. Sammen med Lillestrøm kommunes verdier, Tillit, inkludering og nyskaping er kvalitetsplanen barnehagenes felles pedagogiske plattform i utvikling av det pedagogiske tilbudet.

Vår årsplan skal primært være et arbeidsredskap for oss som jobber i Vardeåsen barnehage, og en tydeliggjøring av hvordan vi forstår rammeplanenes formål og innhold. Planene gir oss rammer i arbeidet med barnehagens pedagogiske innhold, som vi skal planlegge og vurdere etter.

Årsplanene retter seg også til foreldrene, vår viktigste samarbeidspartner i arbeidet med barna. Den skal være til informasjon, samt bidra til å skape dialog og samarbeid, til det beste for barna. Når vi bruker betegnelsen «foreldre» i årsplanen, så omfatter dette også andre foresatte.

I tillegg skal årsplanen gi informasjon om vårt pedagogiske arbeid til eier, barnehagemyndighet, våre samarbeidspartnere og andre interessenter. Årsplanen skal fastsettes i barnehagens samarbeidsutvalg (SU)

2 Årsplan og andre styringsdokument.

Lov om barnehager og rammeplan for barnehager er grunnlaget for vår drift. Årsplanene skal vise hvordan vi arbeider for å omsette rammeplanens formål og innhold, samt barnehageeiers lokale tilpasninger til pedagogisk praksis. I Lillestrøm kommune har vi flere kommunale styringsdokumenter, som er utarbeidet med forventning om å sikre god kvalitet i vårt pedagogiske arbeid og for å støtte barnehagene i arbeidet. Årsplanen skal være et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumentere våre valg og begrunnelser.

Lillestrøm kommune har vedtatt FNs bærekraftsmål. Et viktig bidrag fra barnehagene i dette arbeidet er å lære barna at de kan være en del av fremtidens løsning på klima- og miljøproblemer. Barnehagene skal bidra til at barna kjenner til relevante bærekraftsmål. Barnehageåret 2022/2023 skal barnehagene arbeide med bærekraftsmål 12.8 og 13.3

Våre kommunale kvalitetsplaner vil sammen med årsplanen, være arbeidsredskap som viser hvordan vi jobber og hva vi vektlegger i vårt pedagogiske arbeid.

I Vardeåsen barnehage har vi et felles samarbeidsutvalg med Vardeåsen skole. Der blir årsplanen godkjent og fastsatt. Årsplanen for 2022/2023 er godkjent av samarbeidsutvalget

Kvalitetsplan barnehager – kvalitetssikring av omsorgs- leke- og læringsmiljø

I Lillestrøm kommune har vi en felles kvalitetsplan for barnehagene. Vi har felles satsingsområde for alle barnehagene i Lillestrøm kommune. For barnehageåret 2022/2023 er disse

- Barnas lek og lekemiljø
- Relasjonskompetanse.

I årsplanen har vi laget målsettinger for året knyttet til disse områdene.

Kvalitetsplanens 7 fokusområder:

Kvalitetsplan for barnehage og skole - språk, lesing og skriving

Denne planen gjelder for alle kommunale barnehager og grunnskoler i Lillestrøm kommune. Grunnlaget for lese- og skriveferdigheter legges i barnehagealderen gjennom god språkstimulering og utvikling av gode språkferdigheter.

Vi arbeider med språkutvikling ut ifra tiltak og språklige milepæler som beskrives i denne planen, noe vi kommer nærmere inn på i delen som omhandler språk.

Kvalitetsplan for tilvenning i barnehagene i lillestrøm kommune

Denne planen inneholder anbefalinger for tilvenningsperioden for småbarn, barn over tre år, samt ved bytte av barnehage og overgang mellom liten og stor avdeling. I vår årsplan sier vi noe om hva vi vektlegger ved tilvenning og hva slags rutiner barnehagen har.

Kvalitetsplan barnehage og skole – overgang fra barnehage til skole og SFO

Denne planen skal sikre en trygg og god overgang fra barnehage til skole og SFO, der overgangen ansees som en prosess. Planen bygger på barnehage og skoles felles verdier og arbeidsmåter, og legger grunnlaget for videre læring og trivsel i skolen.

3 Visjon og verdier

Lillestrøm kommune har fått en ny visjon og strategi for oppvekstsektoren. I vår barnehage betyr denne visjonen at vi skal sørge for at barna har en hverdag hvor de føler seg inkludert, verdifull og har muligheter til å påvirke, og at vi skaper rom for glede, samhold og tilhørighet.

Sammen om en god oppvekst

3.1 Barnehagens pedagogiske grunnsyn

Vi ansatte i Vardeåsen barnehage er barnas ambassadører. Her hos oss vektlegger vi at alle skal oppleve å ha en varm og anerkjennende atmosfære. Vårt mål er at det skal være godt å være hos oss, for både barn, foreldre og ansatte. Vi er gode på å se alle barn, samtidig som vi fremhever og lærer om hverandres likheter, forskjeller og styrker. Alle sammen er vi forskjellige med vårt unike potensiale. Alle barn hos oss blir inkludert og møtt der de er og får like muligheter til å utvikle seg til å bli den beste versjonen av seg selv.

I vår barnehage ønsker vi å skape en hverdag preget av trivsel, trygghet og god omsorg. For å få til dette må vi ha struktur, orden og forutsigbarhet, som gjør det lett for store og små å orientere seg i vårt miljø. Sammen med spontanitet, varme, glede og humor utgjør dette ryggraden i vår praksis.

3.2 Verdikontrakt for Vardeåsen barnehage

For barna skal vi: • Passe på at alle blir sett og tatt vare på • Legge til rette for godt og inkluderende lekemiljø • Støtte barna i å kommunisere tanker, følelser, meninger og intensjoner i leken • Være tilstedeværende og deltakende • Være tydelige, lyttende og anerkjennende • Være gode rollemodeller • Gjøre det morsomt og inspirerende å være i barnehagen • Legge til rette for og hjelpe til med å skape vennskap og tilhørighet • Være større, sterkere, klokere og gode • Vise humor og glede, og tulle og tøyse • Sørge for at alle får utfordringer tilpasset eget nivå • Lære bort det å være en deltaker i samfunnet • Tørke tårer, trøste og gi varme klemmer • Oppmuntre og rose • Sette tydelige rammer det er lett å forholde seg til • Styrke barnas egenledelsesferdigheter	For foreldre skal vi: • Være profesjonelle og positive • Sørge for å inkludere alle • Være tilgjengelige, imøtekommende og lydhøre • Være nysgjerrige og interesserte • Legge til rette for samarbeid og relasjonsbygging • Overholde taushetsplikten • Bidra med kunnskap og erfaringer • Gi god informasjon • Strekke oss og være «service-minded» • Henvise til andre instanser ved behov • Gi råd og veilede • Respektere ulikheter
Som kollegaer skal vi: • Vise hverandre tillit og gi tid og rom for å utføre oppgaver • Spørre dersom noe er uklart • Være åpne, positive og støtte opp når andre kommer med idéer • Respektere og være lojale mot avgjørelser • Gi rom for andres meninger og akseptere ulikheter • Veilede hverandre og hjelpe • Dele på kunnskap og fremsnakke hverandre • Passe på at alle blir sett og bry oss om hverandre • Holde oss oppdatert • Ta initiativ og ansvar • Stole på hverandre • Lytte til hva andre har å si • Ikke være redde for å feile og innrømme feil • Være profesjonelle • Være ærlig, uenig og konstruktiv	Som ansatte skal vi: • Stole på avgjørelser fra ledelsen • Tro på organisasjonen • Utføre arbeidsoppgaver som forventet – ta ansvar • Delta i fellesskapet • Ta initiativ, være bevisst og vise positive holdninger • Gi av oss selv og ta imot fra andre • Søke ny informasjon, inspirasjon og holde seg faglig oppdatert. • Holde seg oppdatert på allerede eksisterende informasjon • Spille på lag med andre • Overholde taushetsplikten • Søke rådgivning og veiledning ved behov • Være lojale mot arbeidsgiver og overholde arbeidskontrakten • Respektere arbeidstiden

4 Barnehagen vår.

Vardeåsen barnehage har 5 avdelinger.

Avdeling:	Aldersgruppe:	Antall Barn:	Voksne som jobber på avdelingen:
Lønneberget	1-3 år	12 barn	Wenche Gjestvang Ingvaldsen Toril Bråten Bente Strand Wenche Hagen Thoen Torunn Hansen
Hundremeterskogen	1-3 år	12 barn	Nina Lysell Hege Lodvir Lill Brinch Cathrine Holtan Hvidsten
Hakkebakkeskogen	3-6 år	15 barn	Sissel Svarthoel Gunn Marie Erikstad Lin Marita Nymoen Joy Seda Rekdal Lars Otto Skoglund Gunn Grønsholt
Mummidalen	3-6 år	18 barn	Sara Engebretsen Berit Tomter Toril Engebretsen
Kardemommeby	3-6 år	18 barn	Trine Been Amble Stine M. F. Johansen Vivi Knapper Schulhus Leif Erik Olsen Torunn Hansen

I barnehagen vår har vi høy faglig kompetanse med full pedagogdekning, spesialpedagog og mange barne- og ungdomsarbeidere. Vi er en barnehage med stabilt personale som kjenner hverandre og samarbeider godt.

Barnehagen vår er en ressursbarnehage, det vil si at vi har en avdeling som er bygget og bemannet for barn som har ulike behov for særskilt tilrettelegging. Denne avdelingen har en intern spesialpedagog som tar ansvar for den spesialpedagogiske hjelpen i samarbeid med avdelingens personale. Avdelingen har 1,9 stilling med støtteassistenter.

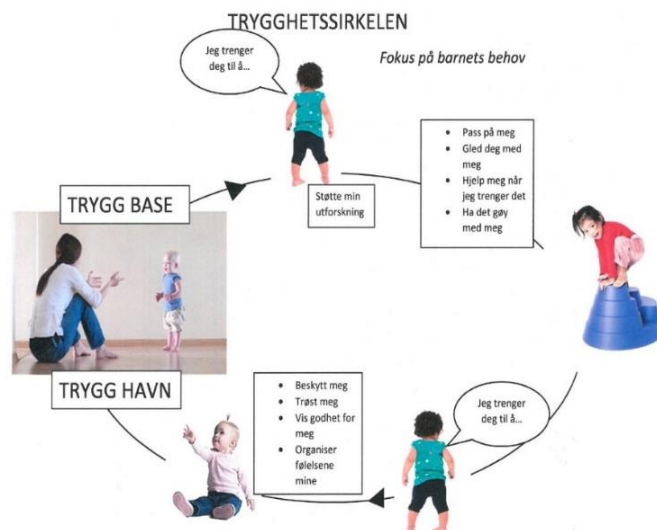
Vi vektlegger tur og uteliv og vi har et stort uteområde med mange muligheter. Om vinteren har vi en super akebakke som vi bruker masse, og vi har god plass til sykling, løping og en liten skog til utforsking. Bålhytte til felles hygge og lek.

5 Barnehagens pedagogiske virksomhet

5.1 Trygghet og omsorgsmiljø i barnehagen

Trygghet i barnehagen starter med en god tilvenning når barnet starter i barnehagen. I vår barnehage innebærer dette at de voksne på avdelingen har ansvar for et mindre antall barn som de skal bli godt kjent med. Etter hvert som barnet blir trygt og godt kjent i barnehagen, vil antall voksne barnet blir kjent med utvides. Se velkomstbrev og informasjonsbrosjyre for mer informasjon om tilvenningsperioden.

Som faglige utgangspunkt for trygghet, bruker personalet trygghetssirkelen. Det innebærer at den voksne skal gi sensitiv og tilpasset omsorg med utgangspunkt i barnets behov. Den voksne skal være en trygg havn for fysisk nærhet, trøst og støtte. Den voksne skal også være en trygg base for barnets utforskning og læring.

De voksne har også fokus på 8 temaer for godt samspill:

1. Vis positive følelser – vis at du er glad i barnet.
2. Juster deg etter barnet og følg dets initiativ.
3. Snakk med barnet om ting det er opptatt av.
4. Gi ros og vis anerkjennelse for det barnet gjør.
5. Samle oppmerksomheten om felles opplevelser.
6. Gi mening ved å beskrive opplevelser med følelser og entusiasme.
7. Utdyp og gi forklaringer på felles opplevelser.
8. Planlegg sammen og sett grenser på en positiv måte.

Forholdet barn/voksen er bygget på tillit, respekt, ros og anerkjennelse, og er asymmetrisk. Dette stiller store krav til hvordan den voksne forvalter sin rolle. Den voksne har ansvar for kvaliteten på relasjonen og innholdet i den. Forskning fremhever at det er den autoritative oppdragerstilen som er den beste voksenstilen i møte med barn. Den autoritative voksne er omsorgsfull og kjærlig, setter realistiske grenser, har en åpen kommunikasjon og viser en veiledende og støttende grensesetting.

Dette er voksne som alltid er «STØRRE, STERKERE, KLOKERE OG GODE» (Jfr. Trygghetssirkelen og Kvalitetsplanen). Trygghet i barnehagen starter med en god tilvenning når barnet starter i barnehagen. I vår barnehage

innebærer dette at de voksne på avdelingen har ansvar for et mindre antall barn som de skal bli godt kjent med. Etter hvert som barnet blir trygt og godt kjent i barnehagen, vil antall voksne barnet blir kjent med utvides. Se velkomstbrev for mer informasjon om tilvenningsperioden.

5.2 Barnehagens satsingsområder

1. Språk

Barnehagen arbeider etter retningslinjene i Kvalitetsplan Barnehage og skole; Språk, lesing og skriving

Om barnehagens arbeid med språk og språkstimulering

Språk gir barn muligheter til deltakelse i lek og til å kommunisere med andre. Barn tilegner seg språk i samspill med omgivelsene og ved å bli «utsatt for språk». I vår barnehage har vi søkelys på et godt, rikt og allsidig språkmiljø. Personalet sørger for at alle barn får varierte og positive erfaringer med å bruke språk som kommunikasjonsmiddel, som redskap for tenkning og som uttrykk for følelser. Personalet legger til rette for at språklæringen skal imøtekomme barns ulike behov. Personalet styrker barns språkutvikling gjennom f. eks språkgrupper, samlingsstunder og rollelek.

Dersom et barn trenger ekstra støtte og hjelp i sin språkutvikling jobber barnehagen vår systematisk etter «Språkvekst» som er utarbeidet av PPA.

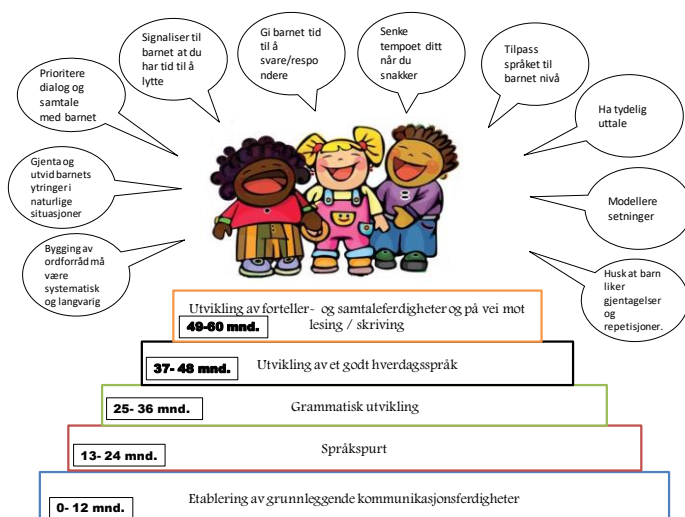
Språkvekst er et supplement til det allmennpedagogiske arbeidet med språk i barnehagen.

Målgruppe: barn med norskspråklig bakgrunn og flerspråklig bakgrunn som trenger systematisk språkstimulering. Barn som ikke har nådd ønsket nivå i språkutviklingen.

Hensikt: deltakelse i «språkkurs» skal styrke ord- og begrepsforståelsen til barna. De tilegner seg strategier for å lære seg ord, samt systematisere og analysere det.

Vi legger til rette for at barna skal få:

- Grunnleggende språkferdigheter
- Delta i språklige aktiviteter/språkgrupper
- Leke med språket
- Delta i samtaler
- Lære nye ord og uttrykk
- Fortelle om egne erfaringer og felles opplevelser
- Lytte til andre
- Uttrykke ulike følelser
- Temasamlinger

Mål:	Tiltak:
1. De ansatte tilrettelegger for et inspirerende miljø som stimulerer til aktiv bruk av språket	• Personalet endrer det fysiske miljøet etter barnas interesser og behov • Barnas medvirkning ivaretas gjennom observasjon av lek og interesser • Tilgjengelig materiell for barna • Vi bruker tekst til lek og informasjon med visuelle bilder • Bruk av symboler og tegn i det fysiske miljøet der barna oppholder seg (ASK)
2. Alle avdelinger kartlegger barnas språknivå i løpet av høsten etter tilvenningsperioden	• Observasjoner • Samtaler • Kartlegging • Loggføring
3. Barn med behov for ekstra språkstimulering får individuell tilrettelegging og systematisk oppfølging.	• Kartlegging ved bruk av Milepælsplanen og TRAS • Kompetanseutvikling knyttet til personalets forståelse for språkstimulerende tiltak • Systematisk bruk av språkgrupper med tydelige rammer og språkmateriell (bruk av Språkvekst) • Ulike typer språkmateriell i arbeid med enkeltbarn og gruppe.
4. Skolestartere får en begynnende innføring i tekstsaking og utvikler evnen til å fastholde elementer i en fortelling slik at den forblir hel.	• Engasjerte voksne som viser interesse for barnas historier • Tekstsaking gjennom bilder og felles erfaringer • Muligheter for barna til å øve seg på å skrive eget navn • Skape felles oppmerksomhet så alle blir hørt og sett

Kjennetegn på god praksis:	Praksisen sannsynliggjør:
Den voksne er en aktiv refleksjons- og samtalepartner	Barna bruker språket aktivt sammen med den voksne
Den voksne er en aktiv lytter	Barnet viser interesse og glede for å uttrykke seg
Den voksne forsøker alltid å tolke det barna prøver å uttrykke, og gjentar det barnet sier med tydelig og korrekt tale.	Barna bruker nye ord og uttrykk
Den voksen møter barnas språklige initiativ og uttrykk med vilje til å forstå.	Barna imiterer lyder, ord og bevegelser
Den voksen inviterer barna til språklige aktiviteter som å fortelle, forklare og beskrive.	Barna deltar i samtaler
Den voksne hjelper barna dele erfaringer gjennom språk	Barna forteller om egne erfaringer og felles opplevelser

2. Inspirerende leke- og læringsmiljø: Relasjonskompetanse

I vår barnehage skal de ansatte være seg bevisst det ansvaret de har for å sørge for at alle barn er inkludert og får være med i lek. Er det barn som opplever det som vanskelig er det de ansattes plikt å sette inn tiltak for å hjelpe.

Å ha en eller flere venner er noe av det viktigste i barnas liv. Det å føle seg som en del av noe større, og å ha noen å dele opplevelser med er et grunnleggende behov som må dekkes. De ansatte må hjelpe barna å finne sine relasjoner, og støtte dem i å skape, utvikle og ivareta relasjonene med andre mennesker hver eneste dag. Et inspirerende og variert miljø bidrar til kreativitet og utfoldelse på barnas premisser.

Et inspirerende leke- og læringsmiljø er med på å lage allsidige rammer for relasjonsbygging og er et godt grunnlag for læring. Interesser og oppmerksomhet varierer, og alle barn skal ha mulighet til å leke/lære med utgangspunkt i egne ferdigheter og sterke sider.

Mål:	Tiltak:
Alle barna får delta i lek og får felles erfaringer sammen med andre barn.	• Personalet er deltakende og tilstedeværende i leken. • Personalet sørger for at alle har noen å være sammen med.
Barna opplever lekemiljøet som inspirerende og motiverende.	• Personalet legger opp til varierende lekemiljøer for barna. • Personalet sørger for at lekemateriell er tilgjengelig og tilrettelagt for aldersgruppa.
Barna skaper nye vennskap.	• Personalet tilrettelegger for lek i mindre grupper. • Personalet snakker med barna om hva det vil si å være en venn
Barna utvikler gode samspillsferdigheter.	• Personalet er veiledende og støttende. • Planer inneholder mål og tiltak som er med på å utvikle barnas sosialkompetanse

Kjennetegn på god praksis:	Praksisen sannsynliggjør:
Personalet støtter barna med å komme inn i leken.	• Barna har noen å leke med. • Barna som har behov for støtte i relasjonsbygging får hjelp
Personalet observerer barna i lek og setter inn eventuelle tiltak.	• Hvert enkelt barn blir fulgt opp og tiltak settes inn ved behov.
Personalet er tilgjengelig for barna og avpasser sin støtte og involvering etter barnas behov.	• Barna leker med hverandre. • Barna har plass og tid til fri utfoldelse sammen med andre

5.3 Inkluderende barnehagemiljø og forebygging av krenkelser

I barnehageloven § 41 står det: «**Nulltoleranse og forebyggende arbeid.** Barnehagen skal ikke godta krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for slike krenkelser. Barnehagen skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna.»

Det at barna skal ha et trygt og inkluderende barnehagemiljø er de voksnes ansvar.

Hva gjør vi for å skape et trygt og inkluderende barnehagemiljø?

- Støtter, veileder og oppmuntrer vennsksrelasjoner mellom barna
- Lærer barna konfliktløsningsstrategier
- Griper inn i situasjoner hvor barn blir krenket
- Hjelper barna med følelsesregulering - å kommunisere, reflektere og stoppe opp
- Være tilgjengelige voksne som: forebygger, er til stede, melder fra, setter inn tiltak og evaluerer
- Fremmer helse, trivsel, lek og læring
- Overholder meldeplikten til styrer og barnehageeier

I barnehagen vår skal alle ansatte observere og følge nøye med på barnas trivsel. Dersom en av de ansatte oppdager krenkelser eller bekymringsvekkende atferd/oppførsel eller at en foresatt uttrykker bekymring knyttet til eget eller andre barn starter vi arbeidet med å kartlegge og sette inn passende tiltak. Dette dokumenterer vi med skjemaet bekymringsmelding og aktivitetsplan for Vardeåsen barnehage.

I 2022/2023 skal vi arbeide mot å bli bedre til å oppdage signaler og uttrykk på at et enkeltbarn strever med samhandlingen eller mistrives i barnehagen. Vi skal jobbe systemrettet med å innarbeide gode rutiner for å dokumentere og iverksette tiltak for å hjelpe barnet så raskt som mulig.

Bekymringsmelding og aktivitetsplan for barn i Vardeåsen barnehage**Observasjonen er gjort av:****Dato eller periode:****Barnets Kode:****Klokkeslett:****Sted:****Beskrivelse av situasjon:**

Emosjonelle og verbale uttrykk, samhandling med andre, konkrete beskrivelser

Tiltak satt inn der og da:**Diskusjon med annen kollega/avdelingsmøte/foresatte:**

Har andre opplevd noe liknende?

Hva kan gjøres på kort/lang sikt?

Hvordan involvere foreldre?

Forslag på tiltak:

Hva?	Hvem?	Hvordan?	Når?

Evalueres innen:

...../.....-

Dato: _____ Signatur foresatte: _____

Signatur pedagogisk leder: _____

Signatur styrer: _____

5.4 FNs bærekraftsmål

I Vardeåsen barnehage er vi opptatt av å skape et gryende engasjement og forståelse av hvordan vi mennesker påvirker klima og miljø på planeten vår. Å ha aktiviteter som gjør barna bevisste på at hver enkelt har en mulighet til å gjøre gode valg for å bidra til å ivareta naturen og mangfoldet vi har, er noe vi ser på som et viktig samfunnsmandat. Det er spennende å ha lokale målsettinger knyttet opp mot FN's bærekraftsmål, og vi er spent på hva tiltakene og fokuset kan påvirke barna i vår barnehage.

Dette er FNs bærekraftsmål som Lillestrøm kommune har valgt å fokusere på i 2022/2023

- 12.8 - Innen 2030 sikre at alle mennesker i hele verden har relevant informasjon om og forståelse av bærekraftig utvikling og et levesett som er i harmoni med naturen.
- 13.3 - Styrke enkeltpersoners og institusjoners evne til å motvirke, tilpasse seg og redusere konsekvensene av klimaendringer og deres evne til tidlig varsling, samt styrke kunnskapen og bevisstgjøringen om dette

Mål:	Tiltak:
12.8 Barna har et innblikk i hvordan mat produseres og hvordan dette kan gjøres på en bærekraftig måte	- Framsnakke mat som er produsert i Norge. (kortreist) - Se på film om hvordan mat blir lagd. - Snakke om hvor maten vår kommer fra. - Grønnsakshage; fra frø til mat - Lage mat med barna - Temaarbeid – pedagogisk materiale opplegg
13.3 Barna har en begynnende forståelse av hva det vil si å gjøre klimabevisste valg	- Plukke søppel på tur - Kildesortere i bhg - Samlinger med tema: Hva er bra for miljøet vårt? - Felles tema på våren. Miljøfokus i en måned - Rusken aksjon - Besøk på ROAF - Gjenbrukskveld for foreldre og barn - De ansatte er bevisste rollemodeller - Temaarbeid/samlinger knyttet til bevissthet rundt matsvinn og emballasje

5.5 Medvirkning

I rammeplanen står det at barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.

I vår barnehage tar vi barnas interesser og innspill på alvor, og sørger for at planer og dagsrytme blir tilpasset barna og ikke omvendt. Vi er opptatt av at barna skal få ha råderett over seg selv, sine behov og sine ønsker. Derfor vektlegger vi å være lyttende og bevisste voksne, som leter etter barnas uttrykk for egne meninger og behov. Det er ikke alltid barna klarer å sette ord på det de har behov for, og de voksne i barnehagen må være årvåkne for å få med seg selv de minste signalene barna sender ut. Vi brenner for å tenke «barnas beste» - for å ta gode beslutninger på barnas vegne skal de voksne ha et barneperspektiv. Barnas meninger er viktige, og utgjør grunnlaget for vår virksomhet sammen med dem.

Ettersom barna vokser og utvikler seg vil de også kjenne på ansvaret ved å medvirke. Det er viktig at de voksne ikke legger for stort ansvar over på barna, men opptrer veiledende og støttende slik at de lærer seg og får erfaring med ulike former for medvirkning.

Viktige elementer i en omsorgsfull relasjon er romslighet, lydhørhet, sensitivitet og innlevelse. Omsorg handler om voksne som ser, forstår og ivaretar barnas ulike behov. Gjennom god omsorg utvikler barnet trygg tilknytning til personalet, og denne tilknytningen er viktig for barns utvikling. («Liten i barnehagen», M.B Drugli, 2010.)

5.6 Egenledelsesferdigheter

I Vardeåsen barnehage arbeider vi kontinuerlig med å hjelpe barna til å utnytte eget potensiale for egenledelse. Mange ferdigheter skal på plass i løpet av barndommen, og tiden i barnehagen er en viktig periode i starten av denne prosessen.

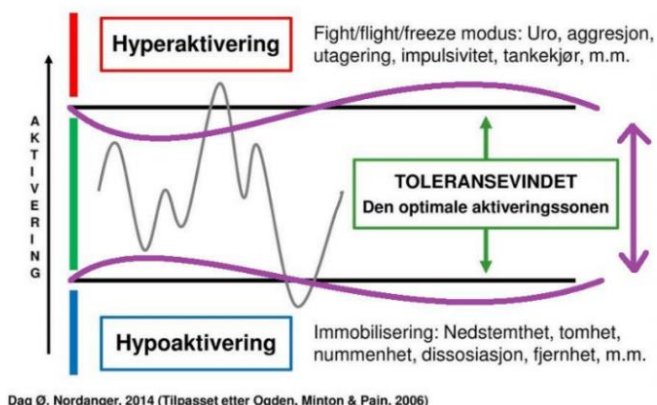
Det er syv delferdigheter i egenledelse, som ikke må forveksles med områdene innen sosialkompetanse.

Alle mennesker er sin beste utgave dersom de er rett emosjonelt aktivert. Dette beskrives godt gjennom det vi kaller toleransevinduet. Egenledelse hjelper oss til å være i den optimale aktiveringssonen og å komme oss tilbake dit når vi havner utenfor toleransevinduet.

I Lillestrøm kommune har PP-tjenesten utarbeidet «systematiske tiltak i egenledelse»

Planen er et verktøy for å støtte barnets utvikling av egenledelsesferdigheter. Den er forankret i forståelsen av egenledelse som ferdigheter som innebærer planlegging, organisering, igangsetting, arbeidsminne, fleksibilitet, selvregulering og selvmonitorering. De foreslåtte tiltakene er kjente og vanlige pedagogiske virkemidler og planen er ment som en støtte i å systematisere disse tiltakene og vurdere effekten av disse.

Toleransevinduet

5.7 Mangfold i barnehagen

Mangfold handler om likheter og forskjeller. Det handler om å inkludere alle kulturer, nasjonaliteter, språk og kjønn samt tilrettelegge for ulike behov og funksjonsnivå. I vår barnehage bruker vi mangfoldet som en ressurs i det pedagogiske arbeidet. Vi ønsker at alle barn og voksne skal føle seg anerkjent og verdifull i fellesskapet.

- Barnehagen legger til rette for at alle barna lærer av hverandre. Vi blir kjent med hverandres bakgrunn, tradisjoner, likheter og forskjeller.
- Barna opplever glede og mestring i et fellesskap.

5.8 Livsmestring

Hva betyr det å mestre livet?

Hvordan kan vi forberede oss på livets opp- og nedturer, og bli så robuste at vi tåler både motgang og medgang?

*«Læring er de små
skritt - Danning
er den store
reisen.»*

Det handler om å være trygg, ha det godt sosialt og føle tilhørighet. Alt dette er svært viktig for vår helse. Motgang, sorg, nedturer, oppturer, hverdager og festdager; det er dette som er LIVET. Det handler i stor grad om hvordan vi tar ting, og våre holdninger til det som skjer rundt oss.

I barnehagen vår ønsker vi å gi barna verktøy til å mestre eget liv og egne utfordringer. Det å finne sin indre motivasjon og kjenne egne ressurser er en livslang oppgave som starter i barnehagealder. Å få troen på seg selv og at man kan klare det aller meste hvis man jobber med å løse oppgavene man møter på sin vei. Å bygge opp en god mental helse.

Vi har fokus på å styrke barna i å ta valg, løse oppgaver med støtte fra andre og å tenke selv.

5.9 Danning

I vår barnehage har vi utvikling og progresjon i samhandling med hverandre i fokus. Barna skal oppleve å ha en stemme i fellesskapet, og å kunne bidra med egne ferdigheter for fellesskapets beste. Det å føle seg nyttig er viktig i prosessen med å skape egenverdi.

Med danning mener vi: å støtte enkeltbarnet i egen utvikling på en slik måte at barnet får utnyttet eget potensiale i samhandling, aktivitet, kreativitet og utfoldelse. Barnets læring om seg selv i samspill med omgivelsene. Danning må skje i nær forståelse og samarbeid med barnets hjem. Det må være en gjensidig dialog med hjemmet om barnets oppvekst og utvikling.

5.10 Fagområdene i barnehagen

Kunst, kultur og kreativitet

Personalet legger til rette for opplegg og opplevelser med ulike kunstneriske og kulturelle uttrykk som gjenspeiler et mangfoldig samfunn og ulike tidsepoker.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Barna inkluderes i aktiviteter der de får være i bevegelse, leke, samhandle og opplever motivasjon og mestring ut fra egne forutsetninger.

Natur, miljø og teknologi

Barnehagen legger til rette for at barna får et mangfold av naturopplevelser, og opplever naturen som arena for lek og læring.

Antall rom og form

Barna leker og undersøker, arbeid med sammenlikning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster, tall, telling og måling.

Etikk, religion og filosofi

Personalet gir barna rom og tid til å samtale om og undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål, og gir barna anledning til å lytte, reflektere og finne svar.

Kommunikasjon, språk og tekst

Barna utforsker og utvikler sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer.

Nærmiljø og samfunn

Personalet legger til rette for utforsking, opplevelse og erfaringer som bidrar til at barna blir kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden.

6 Barnas progresjon.

Barn er ulike og har forskjellige måter å lære på. Derfor er vi opptatt av å skape allsidige og spennende arenaer for læring og lek, der barna kan møte utfordringer som passer til deres evner og ferdighetsnivå. De ansatte inspirerer og motiverer barna til å utforske mer. Vi etterstreber å ha en god balanse mellom voksenstyrte aktiviteter og lek. I barnas regi må de voksne finne mulighetene for å berike og videreføre (foredle) det barna er opptatt av.

Barn lærer sammen med andre barn, og bidrar i hverandres læring. Vi legger til rette for et inkluderende læringsmiljø, med fokus på å prøve nye ting og at alle får vise frem og dele egne ferdigheter og styrker. Dette skjer på tvers av kjønn, alder, modenhet og ferdighetsnivå.

Ros og positiv tilbakemeldingskultur er essensielt i et godt læringsmiljø. Det vi mennesker får positiv oppmerksomhet på, ønsker vi som oftest å gjøre mer av. Derfor bruker vi ros og entusiasme som forsterkere hver eneste dag.

Barnehagen har et eget opplegg for 5-åringene som vi kaller Solklubben. De har egne aktiviteter knyttet til sosialkompetanse, samspill og språk.

Rammeplanen sier at progresjon innebærer at alle barn skal utvikle seg, lære og oppleve framgang. Barn i alle aldersgrupper skal ha varierte leke-, aktivitets-, og læringsmuligheter tilpasset sitt utviklingsnivå.

Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av det fysiske miljøet. Barna skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter.

I vår barnehage jobber vi med læring og progresjon

- ved å ha søkelys på at barna får mestringsopplevelser samtidig som de har noe å strekke seg etter.
- ved å legge opp til spennende, morsomme og inkluderende aktiviteter sammen med barna.
- ved å tilrettelegge det pedagogiske rommet fysisk med god struktur, passe størrelse på barnegrupper og bevisst bruk av tid og rom.
- ved å skape felles fokus med bruk av metoder som samlingsstunder med ulike temaer, høytlesning, tankekart, digitale verktøy som I-pad og smartboard, aldersrene grupper, temaarbeid og mye mer.
- gjennom å ha felles overordnede mål, men tilpasset innhold på avdelingene.
- i samspill med barna, og tar deres innspill og ønsker på alvor.
- ved å møtes og samarbeide på tvers av avdelingene i felles opplegg og aktiviteter.
- ved å være nyskapende og inspirerende sammen med barna.
- ved å ha rutiner for at informasjon om enkeltbarnets utvikling blir videreformidlet når barnet eller personalet bytter avdelinger.

7 Barnehagens arbeid med endring, fagutvikling og implementering

7.1 Fagutvikling og endring

Barnas psykososiale miljø og forebygging av krenkelser

I vår barnehage er vi opptatt av å holde oss faglig oppdatert i forhold til barns utvikling og oppvekstmiljø. I 2021 startet vi med kompetanseheving i forhold til barnas psykososiale miljø i form av deltakelse i et prosjekt som dessverre ble for uhåndterlig for oss under en pandemi. Personalet fikk den korte tiden vi var deltakere i prosjektet, tilgang til foredrag og arbeidsoppgaver som styrket bevissthetsnivået til hver enkelt ansatt knyttet til dette temaet. Vi trenger imidlertid å jobbe mer med videreutvikling av kompetanse for å oppdage og forebygge forhold knyttet til barnas psykososiale miljø.

I 2022/2023 skal vi ha månedlige veiledningsgrupper med utgangspunktet i case knyttet til barns psykososiale miljø. Vi skal utforske temaene:

- Hvordan oppdage utestengelse og mobbing?
- Hvilke tiltak kan iverksettes på ulike typer krenkelser mellom barna; planlegge, iverksette og evaluere?
- De ansattes møte med barn – hvordan være en bevisst og lydhør samtalepartner?
- Praktisk bruk av bekymringsmelding og aktivitetsplan for Vardeåsen barnehage

Språk og språkstimulering

Skedsmokorset har de seneste årene blitt et lokalsamfunn med mange etniske grupper representert. Dette medfører i større grad en før at vi trenger å være «tidlig på» for å stimulere barna til å bruke og utvikle språket sitt i samhandling med andre.

I 2022/2023 skal vi jobbe med planer på tvers av avdelingene med felles mål og metoder for språkstimulering, og vi skal tidlig sette inn tiltak i forhold til gruppe og enkeltbarn ved behov.

7.3 Implementering

Våre felles kvalitetsplaner i Lillestrøm kommune må fremdeles implementeres ytterligere, slik at vi benytter hjelpemidler og samarbeidsmuligheter som ligger mellom ulike instanser i kommunen. Kvalitetsplan barnehage – kvalitetssikring av omsorgs- leke- og læringsmiljø har vi jobbet mye med også fra vi tidligere var en del av Skedsmo kommune.

Alle de kommunale barnehagene har bestemt å ha fokus på relasjonskompetanse i to år. Det betyr at vi skal arbeide med å bli bevisste og lydhøre rollemodeller som legger til rette for lek og utfoldelse for alle barn.

Vi skal jobbe videre med å bli bevisste på innredning, tilrettelegging og prioritering av lek, og hvordan vi kan bruke egne ferdigheter til inspirasjon og motivasjon for samhandling med og mellom barna.

I 2022/2023 kommer vi til å løfte ulike kjennetegn for god praksis inn i våre periodeplaner og diskutere hva som legges i de ulike beskrivelsene på avdelingsmøter og personalmøter. Vi skal arbeide imot å få en felles forståelse av hva som skal til for å skape en hverdag med god kvalitet for alle barna som går i barnehagen vår

8 Vurdering og analyse av måloppnåelse 2021 - 2022.

Barnehageåret 2021/2022 har vært preget av pandemi og organisering ut ifra et smitteforebyggende perspektiv. Vi laget en årsplan for dette året med målsettinger om å bedrive utviklingsarbeid i personalgruppa som ble alt for omfattende og tidkrevende i forhold til ressursbruk. Vi oppdaget raskt at vår deltakelse i «Barnehagemiljø og krenkelser» ikke var gjennomførbart på nåværende tidspunkt, da mye av arbeidet skulle foregå i refleksjonsgrupper på tvers av avdelingene våre. I tillegg var det ingen ledig tid for de ansatte å sette seg inn i litteratur og filmer som var en stor del av opplegget. Vi valgte derfor å trekke oss fra prosjektet.

Vi ønsket i 2021/2022 å utføre barnesamtaler med barna i alderen 3-6 år knyttet opp til det psykososiale miljøet i barnehagen. Dette har dessverre også pandemien satt en stopper for, men det er noe vi ønsker å gjennomføre i det kommende barnehageåret

Mål og tiltak for 2021/2022:	Vurdering:
1. Virksomhetsplan barnehageområdet Mål: 1.1 Barnehagen har kunnskap om og gode rutiner for arbeid med psykososialt barnehagemiljø Tiltak: 1.1.1 Deltakelse i prosjektet «Barnehagemiljø og krenkelser» 1.1.2 Utarbeide en plan og rutine for håndtering av krenkelser; spesielt mobbing	Barnehagen har gode kunnskaper om psykososialt miljø, men mangler erfaring knyttet til praktisk bruk av rutiner og dokumentasjon. Vi trenger å videreutvikle og implementere egne rutiner for håndtering og oppfølging av enkeltbarn og gruppe. Personalet har blitt mer bevisst på uttrykk for mistriksel, og har blitt bedre på å ta barnas følelser på alvor. <u>Konklusjon 1.1:</u> Ikke måloppnåelse – videreføres uten deltakelse i prosjekt neste år.

2. Kvalitetsplanen for omsorg- leke og læringsmiljø Mål: 2.1 Barnehagens fysiske og psykiske leke – og læringsmiljø skal bidra til et inkluderende og inspirerende fellesskap 2.2 Barnehagen har økt bevissthet og forståelse av den autoritative voksnes ansvar for relasjonskvaliteten Tiltak 2.1.1 Hyppige og regelmessige kartlegginger av det fysiske miljøet 2.1.2 Nærværende og deltakende voksne 2.2.1 Gruppeveiledning med temaer fra kvalitetsplanen og «Barnehagemiljø og krenkelser» 2.2.2 Fokus på kvalitetsplanens områder i avdelingenes periodeplaner	De ansatte er gode på å se muligheter i det fysiske miljøet. De tilrettelegger og forandrer miljøet etter barnegruppas behov. Dette er imidlertid et område det må jobbes videre med, blant annet for å sikre barnas medvirkning og muligheter for påvirkning. <u>Konklusjon 2.1:</u> måloppnåelse – men dette skal vi jobbe videre med. De ansatte er bevisste og reflektert i rollen som autoritativ voksen. Det er individuelle ulikheter på forståelse og praktisering, og vi kan bli bedre på veiledning og tilbakemeldingskultur som vil gjøre at alle i personalet holder fast på god praksis. <u>Konklusjon 2.2:</u> delvis måloppnåelse – vi ønsker mer tid til grupperefleksjon og veiledning i kommende år.
3. Barnehagens utviklingsområder Mål: 3.1 Barnehagens ansatte har fått økt kompetanse og forståelse for begrepet krenkelser 3.2 Barna som opplever krenkelser eller et utrygt barnehagemiljø blir ivaretatt på en systematisk og god måte Tiltak: 3.1.1 Deltakelse i prosjektet «Barnehagemiljø og krenkelser» 3.2.1 Personalet utarbeider rutiner og kartleggingsverktøy som skal brukes når man er bekymret 3.2.2 Bekymringsmeldinger fra foreldre blir dokumentert og fulgt opp 3.2.3 Personalet snakker regelmessig med barna om hvordan de har det	Vi valgte å trekke oss fra «Barnehagemiljø og krenkelser» pga pandemien. De ansatte har allikevel lest en del litteratur knyttet til temaet og sett noen inspirerende filmsnutter. Personalgruppa har også blitt bedre til å sette ord på bekymringer knyttet til et barns trivsel, og har en begynnende forståelse av viktigheten med å sette inn tiltak på et tidlig stadium. <u>Konklusjon 3.1 og 3.2:</u> Delvis måloppnåelse - Vi jobber videre med kartleggingsverktøy, dokumentasjon og rutiner for å følge opp bekymringer

9 Plan for kvalitetsutvikling og implementering 2022/2023

1. Fokusområde fra Virksomhetsplan barnehageområdet 2. Fokusområde knyttet til Implementering av Kvalitetsplanen for omsorg- leke og læringsmiljø 3. Barnehagens utviklingsområder (knyttet til barnehagens evaluering og analyse av eget ståsted/arbeid)
1. Virksomhetsplan barnehageområdet Mål 2022/23: 1.1 Barnehagen har kunnskap om og gode rutiner for arbeid med psykososialt barnehagemiljø
Tiltak 1.1.1 Personalet bruker «Bekymringsmelding og aktivitetsplan for Vardeåsen barnehage» 1.1.2 Avdelingene gjennomfører månedlige drøftinger om det psykososiale miljøet på avdelingen og setter inn tiltak ved behov
2. Kvalitetsplanen for omsorg- leke og læringsmiljø Mål 2022/23: 2.1 Barnehagens fysiske og psykiske leke – og læringsmiljø skal bidra til et inkluderende og inspirerende fellesskap 2.2 Barnehagen har økt bevissthet og forståelse av den autoritative voksnes ansvar for relasjonskvaliteten
Tiltak 2.1.1 Personalet legger opp til varierende lekemiljøer for barna. 2.1.2 Personalet sørger for at lekemateriell er tilgjengelig og tilrettelagt for aldersgruppa.
Tiltak 2.2.1 Personalet er deltakende og tilstedeværende i leken. 2.2.2 Personalet sørger for at alle har noen å være sammen med.
3. Barnehagens utviklingsområde - Språk Mål 2022/23 3.1 De ansatte tilrettelegger for et inspirerende miljø som stimulerer til aktiv bruk av språket 3.2 Barn med behov for ekstra språkstimulering får individuell tilrettelegging og systematisk oppfølging. 3.3 Alle avdelinger kartlegger barnas språknivå i løpet av høsten etter tilvenningsperioden
Tiltak 3.1.1 Personalet endrer det fysiske miljøet etter barnas interesser og behov
Tiltak 3.2.1 Systematisk bruk av språkgrupper med tydelige rammer og språkmateriell (bruk av Språkvekst)
Tiltak 3.3.1 observasjoner, samtaler, kartlegginger og logging

10 Overganger

Barnehagen vår har lange tradisjoner for samarbeid og åpenhet mellom avdelingene. Vi ønsker å gi barna trygge hverdager med kjente voksne, noe som innebærer at vi må lage arenaer for å bli kjent på tvers. Alle barna er alle ansattes ansvar, og vi skal sørge for at barna vet hvem vi er og at vi vil dem vel.

Overgangen fra små- til storebarns- avdelinger har stort sett gått veldig fint i alle år, men etter pandemien ser vi en gylden mulighet til å gjøre noen endringer for om mulig gjør overgangen enda roligere og tryggere for barn og foreldre. Derfor har vi en tilvenningsperiode med overflytting i juni måned.

Ved skolestart følges «Kvalitetsplan for overgang fra barnehage til skole og SFO» av alle kommunale barnehager

I vår barnehage deltar barn i skolestartalder på felles Solklubb. Her blir vi kjent med skolen ved bruk av både SFO, klasserom og skolegården hele det siste året i barnehagen. Vi utarbeider planer som tar utgangspunkt i skoleforberedende aktiviteter og sørger for arenaer for lek og samspill for barna på tvers av avdelingene.

I juni blir barnegruppen en egen avdeling.

Periode:	Aktivitet:
August - juli	Felles aktivitetsdager med aktiviteter på tvers
Oktober/november - juni	Lekegrupper på tvers av avdelinger for barna mellom 2 og 4 år
Juni	Tilvenningsperiode hele måneden. Barna flyttes fra små til stor sammen med noen av personale. Eget opplegg for kommende skolestartere.

11 Foreldresamarbeid

11.1 Foreldreråd (FAU)

I vår barnehage har vi ca 4 møter i året. Møtetidspunktet blir som oftest lagt i forkant av SU-møter, slik at belastningen på foreldrerepresentantene ikke blir for stor. Dette er foreldrekontaktens møter, og de har mulighet til å ha med seg styrer eller andre representanter fra personalet i møtene. Foreldrekontaktene har også verv i 17.maikomite og Vardekvelldkomite. To av foreldrerepresentantene sitter også i SU.

11.2 Samarbeidsutvalg (SU)

Vi har felles samarbeidsutvalg med Vardeåsen skole, noe som er en tradisjon som er videreført siden vi var et nærmiljøsenster. I samarbeidsutvalget sitter Rektor, styrer, 2 foreldrerepresentanter fra barnehagen, 4 foreldrerepresentanter fra skolen, 2 ansatte fra barnehagen, 1 ansatt fra SFO, 2 ansatte fra skolen og 1 lokalpolitisk representant.

11.3 Foreldremøter

Vi har tre foreldremøter i løpet av året. Et oppstartsmøte på våren for nye foreldre, et møte på høsten med aktuelle temaer og et møte på våren med gjennomgang av brukerundersøkelse m.m.

11.4 Utviklingssamtaler

I vår barnehage får dere tilbud om to foreldresamtaler i løpet året. Den ene er en utviklingssamtale i perioden rundt barnet har bursdag. Den andre er behovsstyrt både for personalet og foreldrene. Ved behov tar vi flere samtaler. Dette kan for eksempel være for å følge opp individuelle opplæringsplaner eller bekymringsmeldinger (se s. 13).

12 Våre samarbeidspartnere

- Pedagogisk psykologisk avdeling (PPA)
- Helsestasjon
- Skolene
- Barneverntjenesten
- Psykisk helse og familiestøtte
- Tildeling barn- og unge
- Bedre tverrfaglig innsats (BTI)
- NAV

13 Kalender.

- Oversikt planleggingsdager og arrangementer:

Måned:	Dato:	Aktivitet:	
August	15.8 og 16.8	Planleggingsdag	Barnehagen er stengt
	24.8	Foreldremøte kl 18-20	Barnehagens psykososiale miljø
September	Uke 38	Brannvernuke - Bjørnis	
Oktober	Uke 43	FN-uke/vennskap	
		Halloween	
November	Uke 47	Realfagsuke	
Desember	1.12	Julegrantenning	
	13.12	Lucia	
	16.12	Nissefest	
Januar	2.1	Planleggingsdag	Barnehagen er stengt
Februar	6.2	Samenes dag	
	17.2	Karneval	
Mars	6.3	Foreldremøte kl 18-20	Foreldreundersøkelse
	?	Barnehagedagen	
	7.3	Holi - fargefest	
	31.3	Påskelunsj	
April	11.4	Planleggingsdag	Barnehagen er stengt
	21.4	Eid (22/4)	
Mai	8.5	Rusken ryddeaksjon	
	19.5	Planleggingsdag	Barnehagen er stengt
	15. og 16.5	Grunnlovsdager	
	29.5	Den store flyttedagen	
Juni	Hele måneden	Overflyttingsperiode	
	7.6	Sommerfest	
Juli	17.7-28.7	SOMMERSTENGT	

14 Kontaktinformasjon

Felles telefonnummer for hele barnehagen: 63872950

e-post: vardeasenbarnehage@lillestrom.kommune.no

15 Kildehenvisning/bakgrunnsdokumenter

Lov og forskrifter

«Barnehageloven», Utdanningsdirektoratet, 2020

«Rammeplan for barnehage», utdanningsdirektoratet, 2017

Kvalitetsplan barnehage – kvalitetssikring av omsorgs- leke- og læringsmiljø

Kvalitetsplan for tilvenning

Kvalitetsplan barnehage og skole – språk, lesing og skriving

Kvalitetsplan barnehage og skole – overgang fra barnehage til skole

